

UPPSALA
UNIVERSITET

IBF Nyhetsbrev

Institutet för bostads- och urbanforskning

Nr 2, augusti 2009

Ur innehållet

Åsa Bråmås om
det problematiska
diskriminerings-
begreppet

sid. 2

Lina Bergström
rapporterar från
ENHR-konferensen
i Prag

sid. 4

IBF-forskning
om tjänsteresor

sid. 5

Ny IBF-doktorand
i kulturgeografi

sid. 6

Forskningsrapport
om bostadsförsörj-
ning i några stor-
stadsregioner

sid. 8

Blandat boende – ett mål utan medel?

Boendesegregation, att rika inte bor bland fattiga, svenskar inte bland invandrare, och unga inte bland gamla, har uppfattats som ett politiskt problem sedan 1960-talet. En ny avhandling från IBF undersöker politiska mål och medel för att minska segregationen.

Den 8 maj försvarade Emma Holmqvist, kulturgeograf vid IBF, sin avhandling *Politik och planering för ett blandat boende och minskad boendesegregation – Ett mål utan medel?* Tidigare har forskare ofta fokuserat på vad som skapar segregation och vad segregation ger för effekter för individer och samhällen. Ensidiga och resurssvaga bostadsmiljöer kan ge sämre framtidsutsikter för de boende, därför har mer blandade bostadsområden förespråkats. Att försöka skapa bostadsområden med en blandning

av olika bostäder och hushållstyper har varit ett bostadspolitiskt mål i Sverige sedan 1970-talet, men det finns inte särskilt mycket forskning om dessa försök till politisk styrning. Emma undersöker i sin avhandling hur idén om blandat boende uppkommit och hur den är tänkt att genomföras i Sverige. Avhandlingen syftar även till att ta reda på om målet fortfarande är aktuellt och vad politiker, planerare och boende tycker om planeringsidén idag.

Läs mer på sidan 3.

Etnisk diskriminering på bostadsmarknaden?

Om det problematiska diskrimineringsbegreppet

För en tid sedan råkade jag höra en diskussion mellan två av mina kollegor angående diskriminering på bostadsmarknaden. De diskuterade ett fiktivt fall där en barnfamilj med somalisk bakgrund nekades medlemskap i en bostadsrättsförening, inte på grund av familjens utländska bakgrund utan på grund av att man inte ville ha barnfamiljer i föreningen. Är detta diskriminering? ”Nej, inte alls, styrelsen har legitima skäl,” hävdade den ena kollegan. ”Jo, absolut,” hävdade den andra, och fortsatte: ”Och kan man inte erkänna det så ska man inte hålla på med forskning om diskriminering.”

Min poäng med att ta upp detta är inte att ge den ena rätt och den andra fel. Ärligt talat vet jag inte vem som har rätt här – det beror mest på vad man menar med diskriminering. För det som diskussionen illustrerar mer än något annat är just den begreppsförvirring som råder när det gäller diskriminering, och den avgrund som finns mellan olika förståelser av begreppet. På den ena sidan finns en ganska snäv betydelse som, om man vill spetsa till det, avgränsar diskrimineringen till att handla om när svenskar på rasistiska eller främlingsfientliga grunder behandlar personer med utländsk bakgrund illa. På den andra finns en förståelse av begreppet som i stort sett omfattar alla mekanismer som kan förklara skillnader i boende mellan personer med svensk och utländsk bakgrund.

Det vore en grov förenkling att påstå att detta också speglar en skiljelinje mellan en lekmanamässig syn på begreppet och en akademisk, men något uns av sanning ligger det nog i det. Jag tror i alla fall att många ”vanliga svenskar” lyckas hålla begreppet ifrån sig genom att förneka eller inte inse att diskriminering, även i lagens mening, omfattar så mycket mer än detta att utifrån illasinnade avsikter behandla vissa människor sämre. Men att kalla det mesta för diskriminering, eller till och med rasism, är inte heller särskilt konstruktivt.

Det avstånd som råder mellan olika synsätt är därför djupt olyckligt. Det skapar en låsning kring hela diskrimineringsfrågan istället för att leda framåt, mot lösningar av problemen. Den ena parten känner sig, på goda grunder, besviken och frustrerad, men uttrycker det i termer som får den andra parten att slå ifrån sig – ”det här gäller inte mig” – eller känna sig förorättad och ledsen.

Att komma åt och bekämpa direkt diskriminering som har rasistiska eller främlingsfientliga motiv är givetvis viktigt, men den typen av diskriminering är sannolikt ett ganska begränsat fenomen. Merparten av diskrimineringsproblematiken går förmodligen att förklara med okunskap, fördomar och bristande inlevelseförmåga hos enskilda, och i utformningen och tillämpningen av olika regelverk. Det vi framför allt behöver göra är att komma åt de regler, rutiner och praktiker som, utifrån ett neutralt eller till och med vällovligt syfte, missgynnar personer med utländsk bakgrund direkt eller indirekt. Vi behöver kunna identifiera dessa dåliga exempel, och öka medvetenheten kring var det går fel, hur det går fel och vilka effekter det får. Men vi behöver också hitta de goda exempel som kan fungera som föredömen i riktning mot en lösning av problemen. Rent konkret kan det handla om att acceptera även socialbidrag som en giltig inkomstkälla hos presumtiva hyresgäster, att inte ställa oproportionerligt höga inkomstkrav för hyreskontrakt, lån eller medlemskap i en bostadsrättsförening, eller om att inte i första hand välja de enkla lösningarna för att förebygga att bråk uppstår mellan olika grupper av hyresgäster. Men det handlar också om att inte på förhand tro sig veta var och hur en person vill bo – och har råd att bo – enbart utifrån hans eller hennes grupptillhörighet.

Det konfrontativa tonläge som präglat vissa delar av debatten riskerar dock snarare att skapa skyttegravar än stimulera till lösningar. För att komma ur låsningen behöver vi kanske lämna diskrimineringsbegreppet ett tag, för att istället tala i mer konkreta termer om vad som fungerar dåligt och hur man kan göra istället.

Åsa Bråmås, FD och forskare i kulturgeografi

Blandat boende för att minska segregationen – Ett mål utan medel?

Lena Magnusson Turner
ledde disputationen

Emma Holmqvist lyssnade koncentrerat

Ann-Cathrine Åquist (opponent)

Hur ser dagens politiker, planerare och boende på bostadssegregationen? Emma Holmqvist berättar om sin doktorsavhandling.

Målet att minska bostadssegregationen är aktuellt idag, liksom när först det formulerades på 1970-talet. Men min avhandling visar att politiker motiverar det på olika sätt och föreslår olika strategier för att nå det. Medan vissa anser att ett blandat boende ska eftersträvas i alla delar av staden för att motverka boendesegregation anser andra att det är de så kallade utsatta områdena som måste blandas för att dess invånare ska kunna integreras i samhället. Att bygga bostadsområden med en blandning av olika bostadstyper, upplåtelseformer och bostadsstorlekar framstår som den centrala strategin men vissa partier förespråkar även ombildning till bostadsrätt som ett medel. Ombildning har dock i praktiken snarast motverkat målet om blandat boende. Att styra nyproduktionens inriktning så att den blir mer varierad och så att det byggs den bostadstyp som inte finns i ett område visade sig dock i praktiken vara svårt. Särskilt svårt har Stockholm och Göteborg haft att blanda upp småhusområden. Planerarna pekade på att överklaganden kunde förhindra insatser för blandning i denna typ av områden. I mer resurssvaga stadsdelar kunde det istället vara problematiskt att få privata aktörer intresserade av att bygga. Byggherrarna brukar säga att de bygger efter efterfrågan idag.

Vad anser då de boende om blandat boende, är det något som de efterfrågar? Den frågan visade sig vara svår att svara på. I boendepreferensstudier genomförda under 2000-talet verkade det som att god närservice och goda

kommunikationer var egenskaper som gjorde att de boende tyckte att ett område var attraktivt. Huruvida befolkningen eller bostadsstocken var blandad verkade däremot inte så intressant. För vissa var en blandad befolkning något positivt, för andra något negativt. Dessutom visade det sig att de boende uppfattade sitt eget område på olika sätt. Ett och samma bostadsområde kunde beskrivas som både homogent och heterogent av dem som bodde där. Även politiker och planerare hade svårt att säga vilken typ av blandning de eftersträvade. Några menade att ett riktmärke kunde vara att alla områden skulle likna kommungenomsnittet. För vissa var det endast en blandning av olika bostäder som eftersträvades för andra var en blandad bostadsmarknad ett medel för att få en blandad befolkning. En blandning av olika bostadstyper kunde således vara både ett mål i sig och ett medel för att få en mer varierad befolkningssammansättning.

Att de flesta av statens styrmedel har tagits bort gör att det nu är kommunerna som på egen hand ska styra utvecklingen mot mer blandade bostadsmiljöer. De allmännyttiga bostadsbolagen framstod därmed som det centrala verktyget även om markpolicies och planmonopolet gav vissa förutsättningar att påverka inriktningen på vad som byggs var. Sett över tid har dock avregleringen av bostadsmarknaden gjort det svårare att verka för en blandning i och med att staten inte längre tillhandahåller effektiva styrmedel. Genom allmännyttans ifrågasatta tillvaro finns en risk att målet om ett blandat boende inom en snar framtid kommer att vara ett mål utan medel.

*Emma Holmqvist, fil.dr, IBF
e-post: Emma.Holmqvist@ibf.uu.se*

ENHR 2009

För ett halvår sedan flög ordet CHANGE över världen under Barack Obamas valkampanj. Detta ord tycks också ha nått Prag och den tjeckiska organisationskommittén för årets konferens med ENHR, European Network for Housing Research. Temat för 2009 års konferens var nämligen "Changing Housing Markets: Integration and Segmentation". Förändring var också vad som betonades av kommitténs ordförande, Dr Martin Lux, då han i sitt välkomsttal diskuterade hur dagens bostadsmarknader påverkas av den nuvarande ekonomiska krisen. Intressant nog inleddes sedan konferensen med att professor Bo Bengtsson, IBF, föreläste om stigberoende – hur olika företeelser tenderar att bli institutionaliserade med tiden och sedan mycket svåra att förändra.

Orden förändring och stigberoende gick som en röd tråd genom hela konferensen, ett medvetet eller omedvetet drag av den tjeckiska organisationskommittén. Schemat för de fyra dagarna visade tydligt hur tjeckerna inspirerats av tidigare konferenser. Som vanligt inleddes konferensen på söndagen med en guidad tur i Prag, följt av olika valfria exkursioner i området i och kring staden. Samma kväll inleddes sedan konferensen officiellt med en välkomstmottagning i Klivoklát Castle, ett slott från 1100-talet beläget cirka en timme från centrala Prag. I den vackra miljön bjöds på bågskytte, uppvisningar med falkar samt helsteckt gris, något som trots sin historiska tyngd måste anses som ett nytt grepp i ENHR-sammanhang.

Måndagen innebar att arbetet började på allvar, med föredrag av keynote speakers samt presentationer av uppsatser i alla de 20 olika workshops konferensdeltagarna kunde välja mellan. Hur detta arbete förlöpte varierade förstås väldigt, men åtminstone Workshop 8 med titeln "Migration, Residential Mobility and Housing Policy" under ledning av Dr Ro-

Bo Bengtsson, IBF, väntar på sin tur att föreläsa

Vinnare av Bengt Turner Award: Jardar Sörvoll, doktorand vid NOVA, Oslo

land Goetleguk, Dr Maarten van Ham (tyvärr inte på plats) samt professor Lena Magnusson Turner, IBF, där jag deltog var mycket välplanerad med gott om tid för varje presentation, utsedda opponenter och intressanta kommentarer till alla texter. Samtliga deltagare i workshopen verkade vara mycket nöjda. Jag har förstått att alla workshops inte fungerade lika bra, men förhoppningsvis är dessa gruppledare beredda att förändra sitt arbete och inte köra fast i gamla hjulspår.

Mycket av det viktiga arbetet som pågår under en konferens sker dock vare sig i föreläsningssalen eller i arbetsgrupperna utan runt fikaborden under kafferaster. Att träffa nya och gamla bekanta, knyta kontakter och så frön till framtida samarbeten är en av de viktigaste funktionerna med ett forskningsnätverk som ENHR. Tjeckerna gjorde ett utmärkt jobb i planerandet av kafferaster, med ett bra utrymme för mingel, gott om fika utplacerat på två våningar och det nya greppet skaldjurs-smörgåsar till eftermiddagskaffet. Dessutom visade de två intressanta och roande utställningar, varav en visade hur bostadsforskare själva bor. Vi kunde bland annat ta del av Lena Magnusson Turners gula trävilla, Lawrence Teelands uteplats och Bo Bengtssons andra hem – kontoret.

Konferensen avslutades sedan vanligt med galamiddag för alla deltagare. ENHR:s ordförande professor Peter Boelhouwer tackade den tjeckiska organisationskommittén för en väl organiserad konferens. Detta tror jag alla kunde instämma i, inte minst tack vare de duktiga och hjälpsamma ungdomarna i orange

Artikelförfattaren (mitten) vidgar sitt internationella nätverk under konferensmiddagen

t-tröjor som hela tiden fanns på plats för att lotsa förvirrade konferensdeltagare till rätt plats. Under middagen delades ett pris ut till Gwilyn Pryce, University of Glasgow, för bästa uppsats på konferenstemat. Tidigare under dagen hade även Bengt Turner Award för bästa doktoranduppsats delats ut till Jardar Sörvoll, vid NOVA, Oslo.

För den som hade lite tid över mellan föredrag, kontaktknytande och övriga sociala aktiviteter lockade storstaden Prag med sina vackra byggnader, möjligheter till shopping och många pubar. En promenad genom gamla staden mot Moselfloden och Prags slott är väl nästan att räkna som ett måste. Över Moselfloden tar man sig bäst via Karlsbron, Prags kanske mest kända byggnadsverk. Med anor från 1300-talet borgar den majestätiska bron för tradition i det föränderliga Prag. De pågående reparationerna innebär visserligen ett nytt tillfälligt inslag i brons utseende, men i och med de syftar till att bevara det gamla är de kanske snarare att se som ett tecken på hur nuvarande handlingar syftar till att upprepa det förflutna. Kontrasten mellan nytt och gammalt, förändring och stigberoende, är också uppenbar vid synen av alla de turister som dagligen vandrar över bron. Stora grupper människor från världens alla hörn med kameror på magen kan väl knappast beskrivas som annat än ett tämligen nytt inslag i Prags historia, men dessa människor vandrar över bron mot slottet precis som människor har gjort i århundraden, och en efter en stannar de för att röra vid statyn av S:t Johannes av Nepomuk vilket sägs bringa lycka.

Förändring och stigberoende, en blandning av nytt och gammalt, var vad som gällde för ENHR:s konferens i Prag 2009. Nu återstår bara att se om nästa års arrangörer i Istanbul väljer att följa denna inslagna väg eller lämnar traditionerna därhän.

Lina Bergström, doktorand i kulturgeografi, IBF

IBF:are forskar om tjänsteresor

För alltfler människor innebär arbetet resor. Man reser till möten och kundbesök, till förhandlingar och samarbeten, till kurser, konferenser och mässor. Tjänsteresor blir därmed en viktig del av många människors arbetsituation och dessutom en viktig del av verksamheten för många företag och myndigheter.

Per Gustafson vid IBF har under flera år studerat tjänsteresandet i Sverige. I en första studie, baserad på resvaneundersökningar och en enkät, undersökte han tjänsteresandets omfattning, vilka resenärerna är och hur de upplever sitt resande. Ett andra forskningsprojekt, påbörjat 2008, baseras på intervjuer med affärsresenärer och reseansvariga vid några större företag och myndigheter. Projektet finansieras av Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) och undersöker vilka överväganden och strategier som ligger bakom dagens resande i tjänsten och vad resandet får för konsekvenser.

En aspekt är att resandet påverkar arbetet – hur man arbetar och hur ens arbetsförhållanden i tid och rum ser ut. Ibland blir tåg, flygplan och bilar inte bara transportmedel utan också arbetsplatser. Resor kan även innebära långa arbetstider och att det ibland blir svårt att dra en tydlig gräns mellan arbetstid och fritid. En annan aspekt är resandets konsekvenser för familjen och livet utanför arbetet. Om man har familj, och i synnerhet småbarn, kan det vara påfrestande att resa mycket i tjänsten. Resandet bidrar till tidsbrist och kräver mycket planering och flexibilitet av övriga familjemedlemmar. Här finns också en intressant genusdimension. Betydligt fler män än kvinnor reser mycket i tjänsten och en delförklaring till detta tycks vara att kvinnor i större utsträckning anpassar sitt resande till familjen.

Resandet har således konsekvenser för rese-
närerna, men intervjuerna med reseansvariga ger också en inblick i hur man från arbetsgivar-
nas sida hanterar och organiserar tjänsteresand-
et. Detta tema utvecklas ytterligare i ett nytt
projekt som startade våren 2009. Projektet
finansieras av Banverket och genomförs av Per i
samarbete med Gunilla Bergström vid Göte-
borgs universitet. I projektet undersöks hur
reseansvariga ser på tjänsteresande med tåg när
det gäller upphandling/avtal, bokningsmöjlig-
heter, resepolities och liknande.

Läs mer: www.ibf.uu.se/travel

Lokala flyttningar och grannskapseffekter

IBF:s nya doktorand i kulturgeografi presenterar sig

När jag började på IBF i april hade jag redan varit doktorand i nästan två år. Det innebär att mitt projekt är påbörjat, att idéerna är ganska klara, och att datainsamlingen pågår för fullt.

Mitt avhandlingsprojekt handlar om flyttningar inom städer, och är kopplat till segregationsproblematiken som många andra geografer på IBF också intresserar sig för. Ett växande forskningsfält visar att segregation får konsekvenser i och med att grannskapseffekter uppstår. På grund av exempelvis lokala förebilder, informationsspridning och lokala resurser påverkas människors möjligheter, beslutsfattande och agerande av var i staden de bor. Forskningen har påvisat sådana effekter på social mobilitet, i form av inkomstnivå, sannolikheten att ha arbete, sannolikheten till högre utbildning, barns betyg m.m. Min tanke med avhandlingen är att utvidga dessa teorier till att även omfatta fysisk mobilitet. Om lokala processer påverkar beslutsfattande borde detta rimligtvis även inkludera beslut som rör flytt – både beslutet att flytta och valet av destination.

Om hypotesen stämmer att grannskapseffekter påverkar även fysisk rörlighet får detta konsekvensen att personer bosatta i olika typer av områden rör sig i olika riktningar, mot olika sorters områden. Om detta är positivt eller negativt går inte att säga generellt. Det är problematiskt om människor påverkas att endast söka sig till en viss typ av område, framför allt om dessa destinationer är resurssvaga, men det kan naturligtvis vara positivt om människor ges fler alternativ eller hjälp att ta sig till andra sociala miljöer än den egna. Forskningsfälten intra-urbana flyttningar och grannskapseffekter hänger redan ihop på så sätt att flyttningarnas dynamik påverkar segregationen som i sin tur ger grannskapseffekter. Min forskning syftar till att undersöka det motsatta sambandet, om grannskapseffekter påverkar flyttningar och segregation. Lite populistiskt kan forskningsfrågan därför sägas vara om segregation påverkar segregation.

Avhandlingen kommer att fokusera på Stockholm och Uppsala. Materialet kommer vara av olika karaktär, där jag blandar statistiska analyser baserade på data från GeoSweden med enkät- och intervjudata. Handledare för projektet är Roger Andersson och Irene Molina.

Lina Bergström, doktorand i kulturgeografi, IBF

Projektmedel till IBF

Banverket, 849.000 kr. för perioden 2009–2011, till projektet "Tjänsteresor med tåg ur ett travel management-perspektiv". Projektledare: Per Gustafson, medarbetare: Gunilla Bergström, Göteborgs universitet.

Tjänsteläge

Åsa Bråmås slutade som forskare vid IBF den 30 juni 2009. Den 1 september tillträder hon en tjänst som postdoktor vid Centrum för kommunstrategiska studier (CKS) vid Linköpings universitet.

Terry Hartig har befordrats till professor i tillämpad psykologi, särskilt boendemiljöfrågor från den 1 maj 2009.

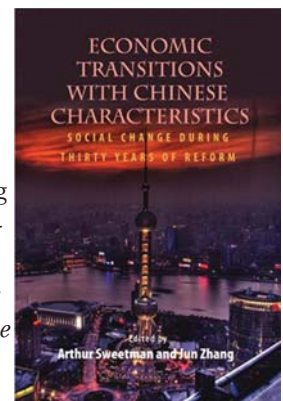

Publicerat

Bengtsson, Bo (2009) "Political Science as the Missing Link in Housing Studies", *Housing, Theory and Society* 26(1): 10–25.

Chen, Jie (2009) *Solution to Urban Residential Housing: Theory and International Experiences* (på kinesiska). Shanghai: Shanghai University of Finance and Economics Press.

Chen, Zhao, Jie Chen & Xiaofeng Liu (2009) "Finding Housing in China: The Market-Oriented Reform of China's Urban Housing System," s. 55–71 i Arthur Sweetman & Jun Zhang (red.), *Economic Transitions with Chinese Characteristics: Thirty Years of Reform and Opening Up*. Queen's Policy Studies Series. Montreal & Kingston: McGill-Queen's University Press.

- Enström Öst, Cecilia (2009) *The Effect of Parental Wealth on Tenure Choice – a Study of Family Background and Young Adults' Housing Situation*, Working paper 2009:1. Stockholm: Institute for Futures Studies.
- Evans, Chris & Göran Rydén (2008) "Contrasting Merchant Communities in the Early Eighteenth Century: Stockholm, Calabar and Charlestown", s. 33–48 i Adrian Jarvis & Robert Lee (red.), *Trade, Migration and Urban Networks, c. 1640–1940*. St. John's, Nfld.: International Maritime Economic History Association.
- Gustafson, Per (2009) "More cosmopolitan, no less local: The orientations of international travellers", *European Societies* 11(1): 25–47
- Hartig, Terry & Urban Fransson (2009) "Leisure home ownership, access to nature, and health: A longitudinal study of urban residents in Sweden", *Environment & Planning A*, 41(1): 82–96.

- Holmqvist, Emma (2009) *Politik och planering för ett blandat boende och minskad boendesegregation – Ett mål utan medel?*, Geografiska regionstudier 79. Uppsala: Uppsala universitet.

- Kugelberg, Clarissa (2009) "Integration driven av eldsjälär", *Invandrare och minoriteter*, 36(2): 34–37.
- Staats, Henk & Terry Hartig (2009) "Restorative omgevingen: De bijdrage van de fysieke omgeving aan psychisch herstel" [Restorative environments: the contribution of the physical environment to psychological health]. *De Psycholoog*, 44: 82–89.
- Sölvell, Örjan & Evert Vedung (2009) "Cluster Program Evaluation", s. 81–108 i Örjan Sölvell (red.), *Clusters: Balancing Evolutionary and Constructive Forces*. Stockholm: Ivory Tower Publishers.

Konferensbidrag

- Andersson, Catrine (2009) "Queer historical methodology – a contradiction in terms?". Uppsats presenterad vid *Feminist Research Methods – an international conference*, 4–6 februari 2009, Stockholm.
- Andersson, Catrine (2009) "Den goda äkten-skapliga sexualiteten – inte bara en fråga om reproduktivitet". Uppsats presenterad vid *Sveriges Sociologförbunds årsmöteskonferens*, 5–6 mars 2009, Uppsala.
- Dahlberg, Matz (2009) "On the Size of Political Jurisdictions". Uppsats presenterad vid *Midwest Political Science Association Conference*, 2–5 april 2009, Chicago.
- Dahlberg, Matz (2009) "Intergovernmental Grants and Bureaucratic Power". Uppsats presenterad vid *Midwest Political Science Association Conference*, 2–5 april 2009, Chicago.
- Enström, Öst, Cecilia (2007) "The Effect of Parental Wealth on Tenure Choice – A Study of Family Background and Young Adults' Housing Situation". Uppsats presenterad vid konferensen *Family, Migration and Housing*, 2–3 april 2009, Amsterdam.
- Franzén, Mats (2009) "Den goda fiendens eviga återkomst: Graffiti/klotter". Uppsats presenterad vid *Sveriges Sociologförbunds årsmöteskonferens*, 5–6 mars 2009, Uppsala.
- Gustafson, Per (2009) "Working on the road? Strategies of business travellers and employers". Uppsats presenterad vid *Sveriges Sociologförbunds årsmöteskonferens*, 5–6 mars 2009, Uppsala.
- Jacobsson, Kerstin & Eva Sandstedt (2009) "Medborgerlig samkänsla och samhällets integration". Uppsats presenterad vid *Sveriges Sociologförbunds årsmöteskonferens*, 5–6 mars 2009, Uppsala.
- Ljungkvist, Kristin (2009) "Securing Europe's Critical Infrastructure: Responsibility and Sustainability". Uppsats presenterad vid *the 50th Annual International Studies Association Convention*, 15–18 februari 2009, New York.
- Sandstedt, Eva (2009) "On the Borderline of 'Sick' and 'Healthy' Buildings and Schools: The Concept of Sustainability Problematised" Uppsats presenterad vid konferensen *Sustainable Cities and Regions: Enabling Vision or Empty Talk?*, 11–13 mars 2009, Örebro.

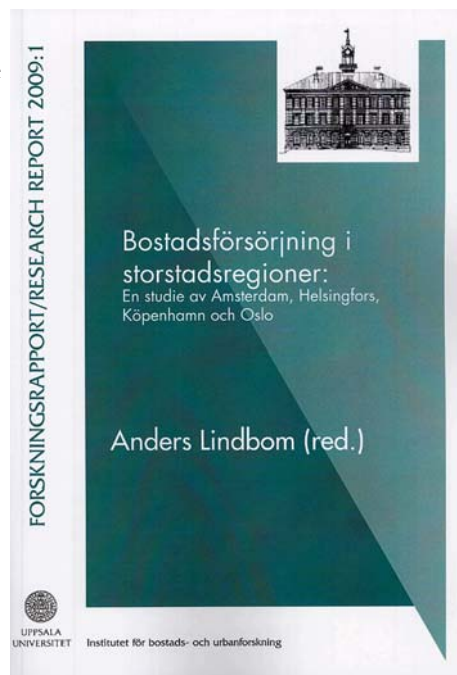
Bostadsförsörjningsfrågor i storstadsregioner

Bostadsmarknaden i Stockholmsregionen uppvisar vissa problematiska drag, till exempel en otillräcklig nybyggnation och en tilltagande segregation. För att kunna sätta in adekvata politiska åtgärder är det lämpligt att studera hur liknande problematik har hanterats i andra jämförbara storstadsregioner. Denna rapport studerar på uppdrag av Regionplane- och Trafikkontoret (RTK) vid Stockholms läns landsting hur några storstadsregioner (Amsterdam, Helsingfors, Köpenhamn och Oslo) hanterar bostadsförsörjningsfrågorna i relation till respektive lands bostadspolitik. En viktig fråga är vilka möjligheter kommuner och regionala aktörer har att påverka bostadsmarknaden. Utgångspunkten har tagits i redan existerande material om utvecklingen, men för att belysa hur de offentliga aktörerna hanterar bostadsförsörjningen har även intervjuer genomförts.

Rapportens resultat tyder – trots stora bostadspolitiska skillnader – på att skillnaderna är ganska små mellan regionerna beträffande byggande och segregation. Problembilden tenderar därför att vara ungefär densamma i de olika kontexterna. Bostadsbyggande och segregation i storstadsregioner förefaller vara eviga problem: de löses inte utan hanteras bättre eller sämre. Några enkla svärdshugg som löser upp knutarna kan författarna därför inte bjuda på. Några tips ger dock fallstudierna, till exempel vad gäller hur planeringsprocessen kan förändras för att öka byggandet eller hur bostadsanvisning ibland kan användas för att minska segregationens tillväxttakt.

De tvärsäkra uttalanden om effekterna av bostadspolitiska förändringar som inte sällan vädras i debatten kan alltså ifrågasättas. Ett exempel är effekterna av en avreglering av hyressättningen: Förespråkarna hävdar att det skulle öka bostadsbyggandet, motståndarna att det drastiskt skulle öka segregationen. Rapportens tentativa slutsats är att båda grupperna överdriver effekterna, som är betydligt mer komplexa än debatten gesken av. Också den vanligt förekommande tesen att en stor allmännytta leder till låg segregation kan ifrågasättas såväl teoretiskt som av existerande data. Men framför allt är det tydligt att det behövs mer forskning och bättre data.

För beställning av forskningsrapporten, kontakta: Carita Ytterberg, e-post: carita.ytterberg@ibf.uu.se eller tel. 026-420 65 03.

UPPSALA
UNIVERSITET

Redaktör: Carita Ytterberg, tel 026-420 65 03
e-post: carita.ytterberg@ibf.uu.se
Redaktion: Åsa Bråmås, Per Gustafson,
Anders Lindbom och Carita Ytterberg
Ansvarig utgivare: Roger Andersson
Webbsida: www.ibf.uu.se
Besöksadress: Rådhuset, Gävle

